

REPERTORIUM VAN TIJDSCHRIFTLITERATUUR OP HET GEBIED VAN ACCOUNTANCY EN BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

Verschijnt maandelijks, behalve in augustus

*Samengesteld door de Stichting voor
Economisch Onderzoek der Universiteit
van Amsterdam, redactie: Mevr. Dra. E.
Hijmans*

A. ACCOUNTANCY

I. ALGEMEEN

The Accounting Function in Economic Progress

Bevis, H. W. — Sinds 1½ jaar heeft een commissie van het Amerikaanse Instituut van Accountants zich beziggehouden met de vraag, waarop men zich dient te richten met betrekking tot de toekomstige ontwikkeling van dit Instituut en van de beroepen welke erin zijn georganiseerd. Als eerste in een serie welke uit dit overleg is voortgekomen, geeft dit artikel een beeld van het administratieve terrein en van de functies welke hier kunnen worden onderscheiden.

Administratie (Engels: accounting) wordt gedefinieerd als die functie waarbij het gaat om het kwantificeren (meten) en overbrengen van economische gegevens. De inhoud van deze definitie wordt nader toegelicht en uitgewerkt aan de hand van een aantal voorbeelden. Er wordt op gewezen, dat administratie evenzeer nodig is in een vrije verkeerhuishouding als in een centraal geleide economie, in kleine zowel als in grote ondernemingen. Wel wisselt het belang van de administratieve functie met de graad van ingewikkeldheid van de vraagstukken waarvoor de leiding ener onderneming zich geplaatst ziet en met de nadruk welke op de efficiëntie wordt gelegd. De administratieve functie gezien in het economisch leven als geheel is belangrijker naarmate de industrialisatie verder is voortgeschreden. Een aantal andere factoren, zoals de mate van kredietverlening, de scheiding van eigendom en leiding der ondernemingen, de mate van overheidsbemoeying, de belastingen, de rol der collectieve loononderhandelingen en de internationale betrekkingen op economisch terrein zijn mede bepalend voor de betekenis van de administratieve functie voor het economisch leven.

Tegen deze achtergrond behandelt de schrijver vervolgens o.m. de verhouding tussen „boekhouding” en „administratie” en de rol van de openbare accountant en in het bijzonder van de Amerikaanse „C.P.A.” („Certified Public Accountant”).

A I

The Journal of Accountancy, augustus 1958

E 635.451 : E 741.23

II. HET ACCOUNTANTSBEROEP

The Place of the CPA in Contemporary Society

Carey, J. L. — Na een historische schets gegeven te hebben van het ontstaan van het beroep van openbaar accountant in de Engelssprekende landen, gaat de schrijver in op het karakter van het „certificate” dat de Amerikaanse accountant tot „Certified Public Accountant” stempelt. Het gaat hierbij volgens hem niet om een graad, maar om een bewijs van bevoegdheid om een vrij beroep uit te oefenen. De kern van dit vrije beroep is het beoordelen van de juistheid van de jaarstukken van ondernemingen en het afgeven van verklaringen daarover. Daaromheen hebben zich echter een aantal werkzaamheden gegroepeerd waartoe de kennis en de ervaring van de CPA hem bijzonder goed in staat stellen. Voor deze werkzaamheden heeft hij echter geenszins een monopolie; er zijn allerlei andere vakken waarin veel van dit werk evengoed past. Alleen waar de geloofwaardigheid van gepubliceerde gegevens een essentiële rol speelt, is de CPA de enige die werkelijk gekwalificeerd is en in staat om de verantwoordelijkheid voor de juistheid van deze gegevens te dragen tegenover het publiek.

In sommige staten van Amerika mag iedereen zich „public accountant” noemen; het Instituut streeft er echter naar, hieraan via een uitstervingssysteem op den duur een einde te maken, daar het publiek erdoor kan worden misleid. De accountantscontrole moet in beginsel alleen door CPA's worden verricht, die door een examen hebben bewezen, inderdaad competent te zijn.

Tot slot wordt ingegaan op de toekomstige mogelijkheden van het accountantsberoep, welke de schrijver als vrijwel onbeperkt ziet. Hij meent dat het belang van de functie van de CPA in het economisch leven in snel toenemende mate wordt erkend.

A II-2

The Journal of Accountancy, september 1958.

E 635.451 : E 741.23

IV. LEER VAN DE CONTROLE

Clarification of Responsibility for Discovery of Fraud

Dunn, K. W. — Er blijkt nog steeds onzekerheid te bestaan ten aanzien van de mate van verantwoordelijkheid voor het ontdekken van fraude welke de accountant draagt bij een normale controle. De schrijver behandelt deze kwestie aan de hand van de „Generally Accepted Auditing Standards” van het Amerikaans Instituut - waarin betrekkelijk weinig staat dat houvast biedt - en van het boek van Montgomery.

In de recente achtste druk van laatstgenoemd werk wordt een scherpe uiteenzetting gegeven. De schrijver concludeert hieruit dat de verantwoording van de accountant niet verder gaat dan het nagaan van het juist zijn van het bedrag van een actief- of passief post. Indien hij een belangrijke onjuistheid aantreft, dient de bedrijfsleiding na te gaan of hiervan fraude de oorzaak is of niet. Wel moet de accountant dan zorgen dat hij zekerheid krijgt welk het juiste bedrag is. Maar verder gaat zijn verantwoordelijkheid volgens de schrijver niet. Hij motiveert dit standpunt nader en wijst op de noodzaak om de op dit gebied bestaande verwarring te doen verdwijnen, o.m. door herziening van de publikaties van het Instituut.

A IV-2

The Journal of Accountancy, augustus 1958

E 635.451 : E 741.23

Problemen, verbonden aan een snelle verslaglegging door ondernemingen

Haage, I. M. — Hier worden de problemen aan de orde gesteld, welke door de onderneming zelf en door de controlerende accountant moeten worden opgelost, wil een zó snelle verslaglegging mogelijk zijn, dat zelfs de deskundige buitenstaander zijn bewondering en ook wel zijn verwondering uitspreekt over het tempo. Voor de onderneming gaat het daarbij hoofdzakelijk om de administratieve organisatie en ten dele om administratief-technische vraagstukken. De snelheidseisen mogen uiteraard geen afbreuk doen aan de eis van volkomen betrouwbaarheid. De schrijver schetst in het kort enkele kernpunten welke in dit verband van belang zijn. Naast de administratieve organisatie en de administratieve techniek vragen o.m. de problemen van de afschrijvings-, reserverings- en winstverdelingspolitiek de aandacht.

Zijn deze vraagstukken op bevredigende wijze opgelost, dan blijft nog de vraag of de publieke accountant die met de controle op de jaarrekening belast is, in staat en ook bereid is zijn medewerking te verlenen aan de beoogde snelle verslaglegging, m.a.w. de juistheid van het uitgebrachte verslag met zijn handtekening te bekrachtigen.

De problemen waarvoor de accountant geplaatst wordt indien hij aan de wensen van cliënten ter zake kan voldoen - hetgeen slechts bij wijze van uitzondering mogelijk zal blijken - zijn uitsluitend van organisatorische en technische en niet van principiële aard. Zij kunnen worden samengevat in de vraag: „Hoe richt ik mijn controleprogramma zo in, dat aan de volkomenheid van mijn controle op geen enkele wijze afbreuk wordt gedaan?”

De schrijver geeft richtlijnen betreffende enkele van de in deze vraagstelling samengevatte detailproblemen. Uiteraard doen zich, al naar de soort of grootte van de betrokken onderneming, velerlei variaties in de mogelijkheden voor.

A IV-4

Maandblad voor Accountancy en Bedrijfs-huishoudkunde, september 1958

B. BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

a. ALGEMENE BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

IV. LEER VAN DE KOSTPRIJS EN DE PRIJSVORMING

Direct Costing - An Appraisal

Glasgow, H. W. — Beheersing van de kosten kan worden bereikt bij een „conventioneel” systeem van kostprijsberekening en evenzeer bij het stelsel van „direct costing”.

In dit artikel wordt met behulp van getallenvoorbeelden geïllustreerd, op welke punten tussen beide systemen verschillen optreden, zowel ten aanzien van de resultatenberekening op korte termijn als wat betreft de waardering der aanwezige voorraden.

De conclusie luidt, dat beide systemen elkaar niet uitsluiten. Integendeel, voor het voeren van een verantwoord bedrijfsbeleid heeft de leiding zowel marginale als totale kosten-

gegevens nodig. In verschillende situaties kan het accent verschillend liggen, doch het is altijd nodig te weten welke kosten vast en welke variabel zijn, en hoeveel de totale kosten bedragen.

Ba IV - 2
E 136.241

The Accountants' Journal, augustus 1958

V. LEER VAN DE FINANCIERING

The Changing Ownership of Industry

Cummins, G. — Hoewel er geen exacte cijfers over de gehele linie zijn wat betreft de spreiding van het effectenbezit over de Britse bevolking, staat het volgens de schrijver wel vast dat deze spreiding sedert de tweede wereldoorlog belangrijk is toegenomen. Hij geeft hiervoor verschillende oorzaken, en analyseert vervolgens het cijfermateriaal dat in de laatste tijd beschikbaar is gekomen.

Dertien ondernemingen hebben gegevens gepubliceerd betreffende hun netto activa, aandelenvermogen, aantal aandeelhouders en gemiddeld aandelenvermogen per aandeelhouder. Hieruit blijkt dat de spreiding is toegenomen en dat het gemiddelde bedrag per persoon niet groot is. Deze conclusies worden bevestigd door een beschouwing van de meer gedetailleerde gegevens welke enkele van de betrokken ondernemingen hebben gepubliceerd.

De schrijver gaat vervolgens in op de invloed van de indirecte investeringen via levensverzekeringsmaatschappijen, pensioenfondsen e.d. Ook hierover zijn geen nauwkeurige gegevens, doch de schrijver maakt een schatting op grond van algemene cijfers over de investeringen van verzekeringmaatschappijen. Hij meent dat minstens $6\frac{1}{2}\%$ van hun totale geplaatste aandelenkapitaal is belegd in aandelen van andere ondernemingen, en mogelijk zelfs meer dan 10% .

Ba V-2
E 323.15

The Accountant, 20 september 1958

De rentegevende optie

Nog eens: de converteerbare obligatie

V., J. E. — De voor- en nadelen van de converteerbare obligatie als beleggingsvorm worden in het kort geschetst. Een belangrijk punt is, of de conversiekoers zodanig gefixeerd is dat hij binnen het bereik der praktische mogelijkheden ligt. Aan de hand van een lijst der ter beurze genoteerde leningen wordt vastgesteld, dat bij 22 van de 25 hierop vermelde obligaties de conversiekoers ligt beneden het hoogste niveau dat in de vorige drie jaren door het betrokken aandeel in feite is bereikt. Ook bij de drie andere is het verschil tussen conversie- en topkoers niet zodanig dat het conversierecht op die grond „waardeloos” genoemd zou kunnen worden.

De lengte van de conversieperiode is een tweede belangrijke factor, waarbij echter ook het eventuele recht van de emittent om vervroegd af te lossen, in het oog gehouden dient te worden.

In het tweede artikel wordt ingegaan op enkele bezwaren tegen de converteerbare obligatie welke van de zijde van de Engelse „investment trusts” zijn geuit. Een nadere beschouwing van deze bezwaren leert, dat zij deels voorkomen uit het feit dat de fiscus - ook in Nederland - de investment trusts vrijstelling van vennootschapsbelasting verleent voorzover het de op hun portefeuille ontvangen dividenden betreft, maar niet voor geïncasseerde couponrente. Obligaties, ook converteerbare, zijn voor hen dus geen geschikt beleggingsmateriaal; geeft een onderneming waarvan zij aandeelhouder zijn, converteerbare obligaties uit, dan moeten zij de claim verkopen tegen de meestal lage beurskoers en kunnen zij niet volledig meeprofiteren van een latere stijging van de aandelenkoers.

Ba V-3
E 325.242

De Zakenwereld, 9 en 16 augustus 1958

Return on Capital Employed

A means of profit measurement and planning

Lammie, H. R. — De schrijver zet uiteen, hoe de parameter „return on capital employed” (rendabiliteit) door de leiding kan worden gebruikt als maatstaf voor de prestaties welke de onderneming en de diverse afdelingen leveren, als maatstaf voor de winstgevendheid van producten, als instrument voor het plannen van investeringen en prijszetting en in het kader van de bedrijfsbegroting. De formule voor de berekening van deze maatstaf wordt gegeven en het gebruik daarvan geïllustreerd met getalenvoorbeelden. In de gebruikte formule zijn ook verkoopcijfers verwerkt.

Ba V - 7
E 643.2

The Journal of Accountancy, augustus 1958.

VI. LEER VAN DE ORGANISATIE

Doelmatigheid in de overheid vergeleken met het bedrijfsleven

Smit, I. r. J. — De beoordeling en de bevordering van de doelmatigheid in de overheid is veelal een uiterst gecompliceerde zaak, welke echter de aandacht ten volle waard is. De schrijver noemt een aantal situatieverschillen tussen bedrijfsleven en overheid welke op het doelmatigheidsstreven van invloed zijn. Het gevolg daarvan is o.m., dat bij de overheid veel meer dan bij het bedrijfsleven het zwaartepunt der verliesbronnen o.a. ligt in het langs en tegen elkaar werken, in de handhaving van niet strikt noodzakelijke taken, in perfectionisme en in het achterblijven van de organisatie bij de evolutie van de situatie en de taak.

Ook bij vele bedrijven zijn een aantal nieuwere begrippen op het gebied van het efficiëntie-streven nog „onontgonnen terrein”; in de ontwikkeling en toepassing van deze nieuwe gedachten ligt dan ook het meest dankbare object van vergelijken en ervarings-uitwisseling tussen bedrijfsleven en overheid.

Drie ontwikkelingen in de opvattingen en de werkwijze van de organisatie-adviseur vallen bijzonder in het oog. In de eerste plaats is er een accentverschuiving van een min of meer mechanistische beschouwingwijze naar een primair sociaal-psychologische. In de tweede plaats wordt meer en meer boven uitsluitend eigen onderzoek en advies door de organisatiebureaux de voorkeur gegeven aan het - al dan niet met behulp van de organisatie-deskundige - door de betrokken functionarissen zelf ingestelde onderzoek. En tenslotte is, mede als gevolg hiervan, een belangrijk nieuw element in de taak van de organisatie-adviseur geworden de kennisoverdracht in allerlei vorm.

De schrijver schildert, hoe de Rijksoverheid de doelmatigheidsbevordering heeft aangepakt. In 1954 werd een kleine adviescommissie benoemd en een adviseur aangesteld, die zich met allerlei vraagstukken hebben beziggehouden. Voorts is een eigen opleiding van de Rijksdienst in het organisatievak in het leven geroepen, terwijl een groot aantal functionarissen in een oriëntatiecentrum vertrouwd is gemaakt met de huidige inzichten en mogelijkheden op dit gebied. Een en ander werkt door op allerlei gebied, o.m. in de Ideeënbus-activiteit, in de ontwikkelingen op het gebied van de automatisering in de administratie enz.

Ba VI - 13
E 643

Maatschappij Belangen, september 1958

Inkoopfunctie en -opleiding

Dijkers, A. C. — De inkoopfunctie is van even grote waarde als de produktie, de verkoop en de financiering. Niettemin krijgt de inkoopfunctie niet altijd de waardering die ze verdient. De schrijver analyseert karakter en inhoud van deze functie en behandelt uitvoerig de opleiding welke zij vereist.

In Europa wordt pas sedert de tweede wereldoorlog aandacht aan de inkoopopleiding geschonken, in Nederland sinds 1956. Vroeger was opleiding in de praktijk en door zelfstudie de enige mogelijkheid. Academische studie, cursussen en scholen kunnen nu wel de „gereedschappen” leveren, maar de toepassing hiervan op de juiste manier moet ook nu nog worden geleerd in de werkelijke praktijk. De schrijver gaat in op de wijze waarop een doeltreffende en systematische praktijkopleiding kan worden bereikt; hij onderscheidt daarbij drie fasen. Ook de mogelijkheden voor een bijbehorende theoretische voorbereiding worden uiteengezet.

Voorts wordt een overzicht gegeven van de cursussen en andere opleidingen die bestaan in de Verenigde Staten en in diverse Europese landen, en wordt iets meegedeeld over de tot nu toe in Nederland met deze opleiding opgedane ervaringen.

Ba VI-22
E 641.251

Tijdschrift voor Efficiëntie en Documentatie, september 1958

Ponskaartendiensten en rekencentra: wat doen zij en wat kunnen zij doen?

In dit artikel wordt een overzicht gegeven van de servicebureaux op het gebied van de mechanische administratie welke in Nederland werken en van de mogelijkheden welke deze gedifferentieerde administratie- en rekenbureaux het bedrijfsleven bieden.

Ba VI - 23
E 635.452 : E 738.4

Doelmatig Bedrijfsbeheer, augustus/september 1958

VII. LEER VAN DE ARBEIDSVOORWAARDEN

Wenken voor een doelmatig merit-ratingsysteem

Noordhoorn Boelen, Ch. H. — De doelmatigheid van een merit-ratingsysteem kan slechts worden beoordeeld op grond van de verhouding tussen produktiviteitsverhoging of situatieverbetering die erdoor wordt bereikt en de kosten die voor het systeem worden gemaakt. De wijze waarop het subjectieve element, dat in ieder „beoordelen” zonder gemeten normen schuilt, wordt bestreden is van groot belang bij het ontwikkelen

van het benodigde vertrouwen in het systeem bij het betrokken personeel. Om dit subjectieve element te bestrijden is o.m. het vormen van een „raad van beroep” gewenst. Verder dient het aantal criteria klein te zijn, liefst niet groter dan 3; bovendien dienen voor verschillende werkgroepen of afdelingen veelal verschillende criteria te worden toegepast.

Van belang is voorts een juiste instructie van de beoordelaars vóór de invoering van het merit-ratingsysteem. Ook is een controle waarbij de verschillende tendenzen van de beoordelingen der diverse beoordelaars in het oog gehouden worden zeer noodzakelijk. Gelet moet o.m. worden op: verstarring van de beoordelingen, te kritische beoordelingen en geflatteerde beoordelingen.

In het artikel wordt aangegeven, hoe men tegen deze gevaren kan waken. Voorts wordt een berekeningswijze van de kosten van een merit-ratingsysteem gegeven, benevens een aantal andere wenken welke op ervaringen in de praktijk zijn gebaseerd.

Ba VII - 3
E 641.215

Doelmatig Bedrijfsbeheer, augustus/september 1958

Bedrijfsleiding en vakverenigingspolitiek

Mey, Prof. Dr. J. L. — Bedrijfsbeleid en vakverenigingspolitiek ontmoeten elkaar in belangrijke mate op het gebied der loonvorming en der bepaling van de zogenaamde secundaire arbeidsvoorwaarden. Dit gebied is betrekkelijk weinig onderzocht, noch in zijn bedrijfseconomische consequenties, noch met betrekking tot zijn directe gevolgen voor het bedrijfsbeleid. In dit artikel wil de schrijver de aandacht vestigen op de problematiek die hier ligt en welke verband houdt met het feit dat ook buiten de bedrijfshuishouding staande instanties hier hun invloed kunnen laten gelden.

Rond de loonbepaling hebben zich een aantal vraagstukken gevormd waarvoor de collectieve onderhandeling geen oplossing kan bieden. De toename van het aantal functies en van de differentiatie binnen de functies en de stijgende betekenis van de individuele prestaties en eigenschappen voor de moderne bedrijfshuishouding zijn factoren die collectieve onderhandeling minder bevredigend doen zijn. Mede in verband met de problematiek van de looncontrole door de overheid, heeft men in de werkclassificatie een middel gezien om deze problemen op te lossen. De schrijver wijdt een beschouwing aan de werking van dit middel en de betekenis ervan, welke hij vrij beperkt acht. Op basis van een betoog over de functie van de loonstructuur wordt vervolgens ingegaan op de mogelijkheden der vakverenigingspolitiek, en wordt met name nagegaan in hoeverre de vakverenigingen aan de werkclassificatie deel kunnen hebben, en welke hun bemoeienis kan zijn met eventuele merit-rating systemen, welke door de schrijver worden aangeduid als „beloning voor beschikbaarheid”.

Tenslotte vraagt de schrijver zich af, of het niet gewenst is dat de vakverenigingen zich bezinnen op andere mogelijkheden om de belangen van de arbeiders in het kader van de bedrijfsvoering te behartigen, nu door de gesignaleerde ontwikkelingen in het bedrijfsleven het gebied dat zich voor collectieve onderhandeling leent wordt ingeperkt. Hij denkt hierbij enerzijds aan de uitbouw der ondernemingsraden, anderzijds aan de participatie in de leiding door vanwege de vakverenigingen aangewezen „arbeidscommissarissen” of zelfs „labour-managers”.

Ba VII - 4
E 641.212.2

Maandblad voor Accountancy en Bedrijfshuishoudkunde, mei 1958

Bedrijfsleiding en vakverenigingspolitiek

Stolte, H. M. — In dit artikel wordt ingegaan op diverse punten van het recente betoog dat Prof. Dr. J. L. Mey over dit onderwerp in het M.A.B. heeft gegeven.

De schrijver ziet meer mogelijkheden voor bemoeienis van de vakverenigingen met de werkclassificatie dan Prof. Mey, o.m. omdat hij meent dat bedrijfstaksgewijze werkclassificatie voor de massa der Nederlandse bedrijfshuishoudingen het meest doelmatig is. Hij voert verder aan, dat de bezwaren van Prof. Mey tegen de medewerking der vakverenigingen, voorzover zij praktische betekenis hebben, bij de invoering van werkclassificatie op verschillende manieren worden ondervangen. Hij wijst op de bewaking van de belangen der gemeenschap door de overheid, op de ten opzichte van het gemeenschapsbelang loyale geestesgesteldheid in de hogere niveaus der vakbeweging en op het feit dat deze pressiegroepen beschikken over deskundigen op het gebied van werkclassificatie in een zodanige omvang en kwaliteit dat een vakkundige behandeling van deze materie is gewaarborgd. Gesteld wordt dat de vakverenigingen een gezonde, interne loonstructuur in de afzonderlijke bedrijfshuishoudingen mee helpen opbouwen.

De vraag van Prof. Mey of het niet gewenst is dat de vakverenigingen zich bezinnen op andere mogelijkheden tot belangenbehartiging dan collectieve onderhandelingen, acht de schrijver door zijn betoog reeds beantwoord. Hij betwijfelt, of het instituut van de arbeiders-commissaris of van de labour-manager zal slagen in de door hem geschetste ontwikkeling van de bemoeienis der vakverenigingen.

Ba VII - 4
E 641.212.2

Maandblad voor Accountancy en Bedrijfshuishoudkunde, september 1958

Des conditions de l'application de l'évaluation du travail

Dor, L. — Werkclassificatie is onmisbaar voor de organisator en voor ieder die is belast met het uitstippelen van een loonbeleid, al kunnen organisatie en loonpolitiek tijdelijk afwijken van de logische lijn welke uit de werkclassificatie voortvloeit. De schrijver analyseert het karakter van de werkclassificatie en gaat in op de voorwaarden welke voor een juiste toepassing daarvan moeten zijn vervuld. Toepassing is het gemakkelijkst in een groep van nauw samenwerkende mensen waarbinnen een natuurlijke rangorde van functies bestaat. Zodra het gaat om grotere groepen welke andersoortige functies omvatten, ontmoet de werkclassificatie veel meer moeilijkheden. Het is dan gewenst, eerst een studie te maken van de verhoudingen, waaraan nog geen consequenties van loonpolitieke aard zijn verbonden. Het doel van zulk een studie moet zijn, na te gaan of er een algemene rangorde binnen de groep kan worden onderkend en hoe belangrijk de afwijkingen van deze rangorde in feite zijn; dit laatste kan o.m. worden bereikt door vergelijkende rangschikking volgens verschillende kenmerken en volgens het algemeen oordeel. Eerst aan de hand van een dergelijke voorstudie kan dan eventueel worden gekomen tot het ontwikkelen van een classificatiemethode welke voor de desbetreffende groep bruikbaar is. Deze dient echter slechts te worden toegepast wanneer alle betrokkenen zich daarmee kunnen verenigen.

Indien aan deze voorwaarden is voldaan, kan de invoering van werkclassificatie een gunstig effect hebben dat verder gaat dan de loonverhoudingen alleen. Een coördinatie van de sociale politiek en van het personeelsbeleid in de onderneming kan door de werkclassificatie worden ingeleid, het groepsverband kan worden versterkt en de onderhandelingen over de arbeidsvoorwaarden worden vergemakkelijkt en verhelderd.

Ba VII - 5
E 641.212.21

Annales de Sciences Economiques Appliquées, augustus 1958

De invloed van het bewegingspatroon op de tijd per beweging

Varkevisser, J. — De schrijver heeft een experiment verricht, teneinde na te gaan of de tijd die eenzelfde beweging kost, varieert wanneer daaraan verschillende bewegingen voorafgaan of erop volgen. Dit vraagstuk is van belang in verband met bezwaren welke worden geopperd tegen het gebruik van „MTM” en andere op synthetische normtijden berustende systemen. Het blijkt dat de bedoelde verschillen inderdaad bestaan. Ze zijn echter, althans bij het gedane experiment, van geringe invloed. Bovendien blijkt het mogelijk ze bij MTM op te heffen door het gebruiken van een additionele toepassingsregel, die eenvoudig geformuleerd kan worden en door niemand misverstaan. Het experiment bevestigt dus volgens de schrijver de bruikbaarheid van MTM en doet het vertrouwen in dit systeem toenemen.

Ba VII - 5
E 641.214.2

Tijdschrift voor Efficiëntie en Documentatie, september 1958.

Werkmethode-onderzoek en werkmethodeverbetering

Hijmans, R. M. A. — Bij het invoeren van werkmethodeverbeteringen gaat het niet alleen om het hebben van ideeën; de ideeën moeten ook worden gerealiseerd, d.w.z. ze moeten worden aanvaard door degenen die ermee moeten werken. Daar ligt vaak een grote moeilijkheid, welke zijn oorzaken grotendeels heeft in problemen van verantwoordelijkheid en prestige van de betrokkenen.

Dit zou gemakkelijk liggen, indien het leidinggevend personeel zelf werkmethodeproblemen en ideeën naar voren zou brengen. Dit gebeurt echter veelal weinig. Naast „bedrijfsblindheid” zijn hiervoor nog een aantal andere oorzaken aan te geven. Deels liggen deze in het vlak van het besteden van te geringe aandacht door de bedrijfsleiding aan door ondergeschikten gedane voorstellen. Voor een ander deel hangen zij samen met een tekort aan tijd en aan specialistische kennis. Op deze beide terreinen kan door organisatiemaatregelen veel worden verbeterd. De schrijver gaat na, hoe dit kan geschieden en zet uiteen, hoe de mensen in de produktie en de werkmethodespecialist als team kunnen samenwerken bij het opsporen, analyseren, ontwikkelen en invoeren van nieuwe werkmethoden. Verschillende procedures zijn hierbij mogelijk; doch altijd moet de participatie van de „produktie” zo groot mogelijk zijn. De „produktie” moet geheel achter een nieuw ontwikkelde werkmethode staan en deze in beginsel zelf invoeren.

Ba VII - 5
E 641.213.42

Tijdschrift voor Efficiëntie en Documentatie, september 1958